

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης: 162 /2015

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Α΄ ΤΑΚΤΙΚΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ)

Συνεδρίαση της 11ης Ιουνίου 2015

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μιχαήλ Απέσσος , Πρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη : Αλέξανδρος Καραγιάννης, Ανδρέας Χαρλαύτης, Βασιλική Δούσκα, Αντιπρόεδροι Ν.Σ.Κ., Νικόλαος Μουδάτσος, Ανδρέας Γραμματικός, Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Παναγιώτης Σπανός, Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης, Ευγενία Βελώνη, Ανδρέας Ανδρουλιδάκης , Στυλιανή Χαριτάκη, Δημήτριος Χανής, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Κωνσταντίνος Κηπουρός, Αλέξανδρος Ροϊλός, Αθηνά Αλεφάντη, Αγγελική Καστανά, Ελένη Πασαμιχάλη, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια : Μαρία Σταμέλου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Αριθ. πρωτ. Β6/Οικ 18440/2077/12-4-2012 έγγραφο του πρώην Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Γενικής Διεύθυνσης Μεταφορών, Γενικής Διεύθυνσης Οδικής Ασφάλειας, Διεύθυνσης Οδικής Κυκλοφορίας, Τμήματος Επιμόρφωσης Οδηγών, όπως αυτό τροποποιήθηκε και ανακλήθηκε εν μέρει με το υπ' αριθμ. Α140/20880/3396/16-9-2013 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Οδικής Ασφάλειας του ίδιου Υπουργείου (ήδη Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού).

Περίληψη Ερωτήματος: *Αν, η ίδρυση και λειτουργία Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (ΣΕΚΑΜ) από το Επαγγελματικό Σωματείο με την επωνυμία «Ομοσπονδία Φορτηγών Αυτοκινητιστών Ελλάδας Διεθνών Μεταφορών» (Ο.Φ.Α.Ε.) είναι σύμφωνη με τους σκοπούς του Σωματείου και αν, η επ'αμοιβή εκπαίδευση των μαθητών των ανωτέρω σχολών, έρχεται σε αντίθεση με το μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα του εν λόγω Σωματείου.*

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το οποίο εισήχθη στην Α' Τακτική Ολομέλεια, μετά την έκδοση της υπ' αριθμ. 239/2014 Γνωμοδότησεως του Γ' Τμήματος του ΝΣΚ και το υπ' αριθ. Β6/οικ 503/2012/26-9-2014 έγγραφο του αρμόδιου Υφυπουργού, με το οποίο ζητήθηκε η παραπομπή του ερωτήματος στην Ολομέλεια του Σώματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως:

I.- ΙΣΤΟΡΙΚΟ:

Εκ του εγγράφου της ερωτώσης υπηρεσίας και των στοιχείων του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό:

1.- Η δευτεροβάθμια επαγγελματική οργάνωση (Ομοσπονδία) με την επωνυμία «ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΦΟΡΤΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΣΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ» (Ο.Φ.Α.Ε.), με έδρα την Αθήνα (Πατησίων 351), αποτελεί επαγγελματικό σωματείο που ιδρύθηκε το έτος 1936 και αναγνωρίστηκε με την υπ' αριθμ. 2239/1936 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία και εγκρίθηκε το καταστατικό της. Το καταστατικό αυτό στη συνέχεια τροποποιήθηκε με μεταγενέστερες αποφάσεις του ίδιου δικαστηρίου, έχει δε καταχωρηθεί στα βιβλία σωματείων του Πρωτοδικείου Αθηνών με αύξοντα αριθμό 69. Η Ο.Φ.Α.Ε. λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού αυτού, του Ν. 1712/1987, όπως ισχύει σήμερα, καθώς και τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα περί Σωματείων. Όπως προκύπτει από το από 16-10-2009 αντίγραφο του καταστατικού του ανωτέρω επαγγελματικού σωματείου, σκοπός του είναι σύμφωνα με το άρθρο 2 αυτού «*Η διαφύλαξη και προαγωγή των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και επαγγελματικών*

συμφερόντων των αυτοκινητιστών διεθνών μεταφορών, στα πλαίσια του κοινωνικού συνόλου ... ». Επίσης στο ίδιο άρθρο προβλέπεται ότι « Η Ομοσπονδία δεν έχει κερδοσκοπικό ή εμπορικό χαρακτήρα και δεν αποτελεί οικονομικό συνασπισμό αυτοκινητιστικών επιχειρήσεων με την έννοια του cartel. Επίσης δεν επιδιώκει πολιτικούς σκοπούς », ως ειδικότεροι δε σκοποί της Ομοσπονδίας ορίζονται, μεταξύ άλλων, και « η εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση των αυτοκινητιστών διεθνών μεταφορών, η ανύψωση του πνευματικού και πολιτιστικού τους επιπέδου, η κοινωνική καταξίωση του επαγγέλματός τους και η κατοχύρωση και διεύρυνση των οικονομικών, επαγγελματικών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων τους ». Στο άρθρο 3 « Μέσα για την επίτευξη των σκοπών» ορίζεται ότι « 1) Για την πραγματοποίηση των παραπάνω σκοπών η Ομοσπονδία : α)... ε) μελετά και επεξεργάζεται προγράμματα για την ενημέρωση, εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση των αυτοκινητιστών διεθνών μεταφορών και μεριμνά για την ίδρυση και λειτουργία Σχολής Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (Σ.Ε.Κ.Α.Μ.) Σχολής Επαγγελματικής Κατάρτισης Οδηγών Οχημάτων Μεταφοράς Επικίνδυνων Εμπορευμάτων (Σ.Ε.Κ.Ο.Ο.Μ.Ε.Ε.), Σχολής για την πιστοποίηση της επαγγελματικής ικανότητας οδηγού και κάθε παρόμοιας Σχολής επαγγελματικής κατάρτισης ». Η τελευταία περίπτωση έ', κατά την οποία για την επίτευξη του σκοπού του το εν λόγω επαγγελματικό σωματείο (Ομοσπονδία) μεριμνά και για την ίδρυση και τη λειτουργία Σχολών Σ.Ε.Κ.Α.Μ. και Σ.Ε.Κ.Ο.Ο.Μ.Ε.Ε., προστέθηκε μετά από τροποποίηση του άνω καταστατικού του, που έγινε δεκτή με την υπ' αριθμ. 4451/18-7-2012 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών.

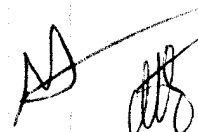
2.- Επειδή με τις υπ' αριθμ. Β/31167/2483/2007 (Β' 968) και 60740/1027/95 (Β' 246) αποφάσεις του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών προβλέπεται, αντιστοίχως, η δυνατότητα χορήγησης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Σχολής Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (ΣΕΚΑΜ), μεταξύ άλλων, και σε Ομοσπονδίες ιδιοκτητών φορτηγών αυτοκινήτων δημοσίας χρήσης, και η δυνατότητα χορήγησης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Σχολής Επαγγελματικής Κατάρτισης Οδηγών Οχημάτων Μεταφοράς Επικίνδυνων Εμπορευμάτων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, στις

δραστηριότητες των οποίων περιλαμβάνεται και η επαγγελματική κατάρτιση, μετά από την ίδρυση και λειτουργία των ανωτέρω σχολών από την άνω ομοσπονδία, τρεις (3) ιδιωτικές Σχολές, που έχουν και αυτές ως αντικείμενό τους την εκπαίδευση υποψηφίων για χορήγηση πιστοποιητικών επαγγελματικής ικανότητας άσκησης του επαγγέλματος οδηγού διεθνών ή εσωτερικών μεταφορών επιβατών ή εμπορευμάτων και οδηγού οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων, με το από 9-11-2011 έγγραφό τους προς τη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας Αττικής ζήτησαν να διερευνηθεί η νομιμότητα της ίδρυσης και της λειτουργίας των ανωτέρω σχολών από την Ο.Φ.Α.Ε., ισχυριζόμενες, μεταξύ άλλων, ότι η ίδρυση των Σχολών δεν εμπίπτει στους σκοπούς της Ομοσπονδίας και η είσπραξη αμοιβής από τους μαθητές των Σχολών έρχεται σε αντίθεση με το μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα της.

3.- Η Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών της Περιφέρειας Αττικής διαβίβασε το ανωτέρω έγγραφο των ιδιωτικών Σχολών στη Γενική Διεύθυνση Μεταφορών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και ζήτησε τις απόψεις της επί της ανωτέρω καταγγελίας. Κατόπιν των ανωτέρω υπεβλήθη στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του πρώην Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων το ανωτέρω με υπ' αριθ. πρωτ. Β6/Οικ 18440/2077/12-4-2012 ερώτημα, που έχει επί λέξει ως εξής:

«i. Εάν τίθεται θέμα αλλοίωσης του μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα της ΟΦΑΕ δεχόμενη επ' αμοιβή μαθητές στις ΣΕΚΑΜ της, οι οποίοι μάλιστα είναι και μη μέλη, λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 2 του καταστατικού της Ομοσπονδίας Φορτηγών Αυτοκινητιστών Ελλάδας Διεθνών Μεταφορών (Ο.Φ.Α.Ε.), η Ομοσπονδία δεν έχει κερδοσκοπικό ή εμπορικό χαρακτήρα, οπότε η Διοίκηση θα ήταν σκόπιμο να προχωρήσει σε κατάργηση της δυνατότητας ίδρυσης ΣΕΚΑΜ από Ομοσπονδίες ιδιοκτητών αυτοκινήτων δημοσίας χρήσης λεωφορείων ή φορτηγών, δεδομένου ότι οι μαθητές των ΣΕΚΑΜ συνήθως δεν είναι ήδη ιδιοκτήτες των προαναφερόμενων οχημάτων.

ii. Εάν θεωρηθεί ότι δεν αλλοιώνεται ο μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας της ΟΦΑΕ δεχόμενη επ' αμοιβή μαθητές στις ΣΕΚΑΜ της η ΟΦΑΕ, οι οποίοι είναι

μάλιστα και μη μέλη, θα πρέπει η Διοίκηση να θέσει όρους προκειμένου να διασφαλιστεί ότι δεν αλλοιώνεται ο μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας των Ομοσπονδιών ή αυτό θα κρίνεται κάθε φορά από τα δικαστήρια με βάση τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά,

iii. Εάν αναλογικά με τα παραπάνω, στη Σ.Ε.Κ.Ο.Ο.Μ.Ε.Ε. της ΟΦΑΕ (ομοσπονδία που έχει μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα) επιτρέπεται: α) να εκπαιδεύει μη μέλη της, β) να εκπαιδεύει επί αμοιβή».

4.- Μετά από αλληλογραφία μεταξύ των υπηρεσιών του Υπουργείου και του Γραφείου Νομικού Συμβούλου με υπ' αριθμ. πρωτ. Α140/20880/3395/16-9-2013 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Οδικής Ασφάλειας ανακλήθηκε το ανωτέρω ερώτημα κατά το μέρος που αφορά την ίδρυση και λειτουργία ΣΕΚΟΟΜΕΕ (στοιχ. iii) 60740/1027/95 (Β' 246) και εξακολουθούν να ισχύουν τα υπόλοιπα ερωτήματα (i και ii), τα οποία συμπυκνώνονται στο ερώτημα που παρατίθεται στο προοίμιο της παρούσης.

II.- ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ:

α) Στη διάταξη του άρθρου 12 του Συντάγματος ορίζεται ότι: « 1. Οι Έλληνες έχουν το δικαίωμα να συνιστούν ενώσεις και μη κερδοσκοπικά σωματεία, τηρώντας τους νόμους, που ποτέ όμως δεν μπορούν να εξαρτήσουν την άσκηση του δικαιώματος αυτού από προηγούμενη άδεια. 2. Το σωματείο δεν μπορεί να διαλυθεί για παράβαση του νόμου ή ουσιώδους διάταξης του καταστατικού του, παρά μόνο με δικαστική απόφαση...»

β) Στη διάταξη του άρθρου 78 του Αστικού Κώδικα ορίζεται ότι: «Ένωση προσώπων που επιδιώκει σκοπό μη κερδοσκοπικό αποκτά προσωπικότητα όταν εγγραφεί σε ειδικό δημόσιο βιβλίο (σωματείο) που τηρείται στο πρωτοδικείο της έδρας του. Για να συσταθεί σωματείο χρειάζονται είκοσι τουλάχιστον πρόσωπα. »

γ) Στις διατάξεις των άρθρων 1, 3 και 11 του ν. 1712/1987 «Εκσυγχρονισμός επαγγελματικών οργανώσεων των εμπόρων, βιοτεχνών και λοιπών επαγγελματιών και άλλες διατάξεις» (Α' 115) ορίζονται αντιστοίχως, μεταξύ άλλων, τα εξής:

1) «Άρθρο 1. Αντικείμενο και σκοπός.

1. Οι διατάξεις του νόμου αυτού εφαρμόζονται στις επαγγελματικές οργανώσεις των εμπόρων, των βιοτεχνών, των επαγγελματιών και των αυτοκινητιστών.

2. Οι επαγγελματικές οργανώσεις έχουν σκοπό τη διαφύλαξη, τη μελέτη και την προαγωγή των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και επαγγελματικών συμφερόντων των μελών τους, στα πλαίσια της εξυπηρέτησης του κοινωνικού συνόλου. Για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού οι επαγγελματικές οργανώσεις μπορούν ιδίως:

Να απευθύνονται στις δημόσιες διοικητικές και δικαστικές αρχές, την τοπική αυτοδιοίκηση, τις συνεταιριστικές οργανώσεις, τους αγροτικούς συλλόγους, τις συνδικαλιστικές οργανώσεις εσωτερικού και εξωτερικού και τους εκπροσώπους διαφόρων κοινωνικών ομάδων, για κάθε ζήτημα που αφορά τα επαγγελματικά συμφέροντα των μελών τους για τη διαμόρφωση, τη λήψη και την εφαρμογή των αποφάσεων, που αφορούν τα κοινά επαγγελματικά, οικονομικά και κοινωνικά συμφέροντα των μελών τους και γενικότερα τα συμφέροντα του κοινωνικού συνόλου.

3. Οι επαγγελματικές οργανώσεις είναι σωματεία που διέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού και συμπληρωματικά από τις διατάξεις του Α.Κ. και του εισαγωγικού του νόμου. Οι οργανώσεις αυτές δεν ασκούν κερδοσκοπική δραστηριότητα. Επιτρέπεται όμως να ενθαρρύνουν την ίδρυση από τα μέλη τους παραγωγικών, καταναλωτικών, προμηθευτικών ή πιστωτικών συνεταιρισμών, να ιδρύουν εντευκτήρια και βιβλιοθήκες και να οργανώνουν προγράμματα επιμόρφωσης των μελών τους.»

2) «Άρθρο 3.

Βιβλία και πόροι των επαγγελματικών οργανώσεων.

1...2...3...4. Πόροι των επαγγελματικών οργανώσεων είναι α) Τα δικαιώματα εγγραφής και οι υποχρεωτικές συνδρομές των μελών. β) Τα εισοδήματα από τη περιουσία της επαγγελματικής οργάνωσης .γ) Τα έσοδα από δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες και από διάφορες εκδηλώσεις και εορτές, καθώς και οι προαιρετικές εισφορές των μελών.»

3) «Άρθρο 11.

1. Οι επαγγελματικές οργανώσεις όλων των βαθμίδων προσαρμόζουν τα καταστατικά τους στις διατάξεις του νόμου αυτού το αργότερο μέσα σε ένα χρόνο από τη δημοσίευσή του. Για τη προσαρμογή των καταστατικών μέσα στη παραπάνω προθεσμία απαιτείται πλειοψηφία που προβλέπει το άρθρο 5 παρ. 4.

Σε κάθε περίπτωση οι διατάξεις του νόμου αυτού είναι επικρατέστερες από τις σχετικές διατάξεις των καταστατικών...».

δ) Στις διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 7 του Ν. 3534/2007 « Σύσταση Αρχής για τη κατανομή του διαθέσιμου χρόνου χρήσης στους ελληνικούς αερολιμένες και άλλες διατάξεις» (Α' 40) ορίζεται ότι:

«Άρθρο 19

1...2...7. Με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών καθορίζονται η μορφή, ο τρόπος και ο χρόνος λειτουργίας των ειδικών σχολών επαγγελματικής κατάρτισης μεταφορέων (Σ.Ε.Κ.Α.Μ.), τα προσόντα διδασκόντων και διδασκομένων σε αυτές, ο τρόπος και ο χρόνος των εξετάσεων για την απόκτηση του πιστοποιητικού επαγγελματικής επάρκειας οδικού μεταφορέα εμπορευμάτων ή επιβατών, καθώς και κάθε άλλη σχετική με τη διαδικασία των εξετάσεων λεπτομέρεια»

ε) Κατ' εξουσιοδότηση από την ανωτέρω διάταξη εκδόθηκε η υπ' αριθμ. Β/31367/2483/25-5-2007 απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών «*Ίδρυση, λειτουργία, έλεγχος Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (ΣΕΚΑΜ) και διαδικασία διενέργειας εξετάσεων υποψηφίων οδικών μεταφορών επιβατών και εμπορευμάτων*» (Β' 968), στις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 της οποίας, μεταξύ άλλων ορίζονται :

1) «Άρθρο 1 Σχολές (ΣΕΚΑΜ)

Η παρακολούθηση μαθημάτων για τη συμμετοχή στις εξετάσεις, που διενεργούν οι κατά τόπους Περιφέρειες της χώρας για τους υποψηφίους που επιθυμούν ν' αποκτήσουν Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Επάρκειας Εθνικών ή Διεθνών Μεταφορών, προϋπόθεση αναγκαία για την άσκηση του επαγγέλματος του οδικού μεταφορέα επιβατών ή εμπορευμάτων, πραγματοποιείται σε Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (ΣΕΚΑΜ) που λειτουργούν για το σκοπό αυτό».

2) «Άρθρο 2 Άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ΣΕΚΑΜ.

Άδεια ίδρυσης και άδεια λειτουργίας ΣΕΚΑΜ χορηγείται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή σε οργανισμούς του δημοσίου τομέα με αντικείμενο και την επαγγελματική κατάρτιση ή σε Ομοσπονδίες ιδιοκτητών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης λεωφορείων ή φορτηγών, που πληρούν τις προϋποθέσεις της παρούσας απόφασης. Η χορήγηση των ως άνω αδειών γίνεται από τις κατά τόπους Νομαρχιακές Υπηρεσίες Μεταφορών και Επικοινωνιών, όπου η έδρα της Σχολής, με απόφαση του οικείου Νομάρχη, υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του οποίου λειτουργούν οι σχολές αυτές.»

3) «Άρθρο 3. Όροι και προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας ΣΕΚΑΜ

1. Για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης ΣΕΚΑΜ από φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή οργανισμό ή ομοσπονδία, απαιτείται η υποβολή αίτησης συνοδευόμενης από τα παρακάτω δικαιολογητικά

2...3...4. Μετά τη χορήγηση άδειας ίδρυσης σχολής ΣΕΚΑΜ, το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή οργανισμός ή ομοσπονδία στο οποίο χορηγήθηκε άδεια ίδρυσης σχολής ΣΕΚΑΜ υποχρεούται να προσκομίσει αίτηση συνοδευόμενη από τα παρακάτω δικαιολογητικά, προκειμένου να εκδοθεί η άδεια λειτουργίας:

α...β....

γ. Βεβαίωση οικείας Οικονομικής Εφορίας περί ενάρξεως ασκήσεως επιχείρησης, στην οποία θ' αναφέρεται το συγκεκριμένο αντικείμενο εργασιών του φυσικού ή νομικού προσώπου, κατά περίπτωση. Σε περίπτωση Ομοσπονδιών προσκομίζεται επίσης βεβαίωση της οικείας Εφορίας (όπου η έδρα της Ομοσπονδίας) ότι έχει γνωστοποιηθεί σ' αυτήν η συγκεκριμένη δραστηριότητα....

δ. Ονομαστική κατάσταση διδακτικού προσωπικού της ΣΕΚΑΜ, το οποίο χρησιμοποιείται από αυτήν. Κάθε μέλος του διδακτικού προσωπικού θα πρέπει να διαθέτει πτυχίο ή δίπλωμα Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αναγνωρισμένης ισοτίμου και αντίστοιχης σχολής της αλλοδαπής. Οι τίτλοι σπουδών του διδακτικού προσωπικού θα πρέπει να αναγράφονται στην ως άνω ονομαστική κατάσταση .

4) «Άρθρο 4 Λειτουργία ΣΕΚΑΜ

1. ...

2. Η Γραμματεία της Σχολής, με την εγγραφή του υποψηφίου, καταχωρεί σε ειδικό μητρώο μαθητών, το οποίο υποχρεωτικά τηρεί, τα πλήρη στοιχεία του υποψηφίου (όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, διεύθυνση, τηλέφωνο κλ.π.) και ενημερώνει το μητρώο για τις ώρες και ημέρες που παρακολουθεί τα μαθήματα, τις απουσίες του, τις ημερομηνίες συμμετοχής του στις εξετάσεις, καθώς και εάν επέτυχε ή απορρίφθηκε σ' αυτές...

3. ... Οι υποψήφιοι παρακολουθούν υποχρεωτικά το πρόγραμμα διδασκαλίας της Σχολής, που έχει καταρτισθεί από αυτήν και υποβληθεί στην οικεία Νομαρχιακή Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών. Το πρόγραμμα διδασκαλίας πρέπει να είναι αναλυτικό και να περιλαμβάνει την ημερομηνία και ώρα διδασκαλίας κατά μάθημα, το διδάσκοντα καθηγητή.

Το πρόγραμμα επαναλαμβάνεται ανά τρίμηνο εξεταστικής περιόδου. Μετά από έγκριση της οικείας Νομαρχιακής Υπηρεσίας Μεταφορών και Επικοινωνιών είναι δυνατή η τροποποίηση του προγράμματος διδασκαλίας σε ότι αφορά το χρόνο (π.χ. πρωί - απόγευμα) χωρίς να επηρεάζεται η διδακτέα ύλη.

4. Απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή του υποψηφίου στις εξετάσεις για την απόκτηση πιστοποιητικού επαγγελματικής Επάρκειας είναι η παρακολούθηση τουλάχιστον τριάντα (30) ωρών διδασκαλίας για όσους ενδιαφέρονται ν' αποκτήσουν πιστοποιητικό επαγγελματικής Επάρκειας εθνικού οδικού μεταφορέα και σαράντα πέντε (45) ώρες για όσους ενδιαφέρονται ν' αποκτήσουν εθνικού και διεθνούς οδικού μεταφορέα, για κάθε κατηγορία οδικού μεταφορέα, ήτοι επιβατών ή εμπορευμάτων. Για όσους έχουν ήδη πιστοποιητικό εθνικού μεταφορέα αρκούν δέκα πέντε (15) τουλάχιστον ώρες για την απόκτηση του πιστοποιητικού διεθνούς μεταφορέα (κατά κατηγορία). Η εγγραφή σπουδαστή σε ΣΕΚΑΜ δεν είναι δυνατή εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί οκτώ (8) ώρες διδασκαλίας σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής περιόδου. Εφόσον έχουν πραγματοποιηθεί λιγότερες από οκτώ διδακτικές ώρες είναι δυνατή η εγγραφή σπουδαστή με την προϋπόθεση ότι θα καλυφθούν οι ώρες αυτές με πρόσθετα μαθήματα. Δεν επιτρέπεται η συμμετοχή υποψηφίου στις εξετάσεις

εάν έχει απουσιάσει από δύο (2) ώρες εκ των υποχρεωτικών ωρών εκπαίδευσης...»

5) «Άρθρο 5. Έλεγχος ΣΕΚΑΜ.

1.Ο έλεγχος και η εποπτεία των ΣΕΚΑΜ ασκείται από τους οικείους Νομάρχες οι οποίοι συνιστούν, για το σκοπό αυτό, με απόφασή τους, επιτροπή αποτελούμενη από τρία (3) μέλη....

Η επιτροπή αυτή διενεργεί επιτόπιους ελέγχους στα γραφεία και στις αίθουσες διδασκαλίας των σχολών ΣΕΚΑΜ για να διαπιστώνεται, αν πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις και τηρούνται όλοι οι όροι, όπως ορίζονται από την παρούσα, για την ίδρυση και λειτουργία των ΣΕΚΑΜ, τον τρόπο και το πρόγραμμα διδασκαλίας, την παρακολούθηση των μαθημάτων, τα ειδικά μητρώα μαθητών, κ.λ.π. ...

2...3...

4. Στις περιπτώσεις όπου ΣΕΚΑΜ, σύμφωνα με την αρχική έγκρισή τους, έχουν τη δυνατότητα να ιδρύσουν παραρτήματα σε περισσότερους του ενός νομούς της χώρας, για κάθε ένα ξεχωριστά από τα παραρτήματα αυτά ισχύουν όλες ανεξαρτήτως οι προϋποθέσεις της παρούσας και λογίζεται ως νέα ΣΕΚΑΜ με έδρα το Νομό αυτό.

Για τις ΣΕΚΑΜ αυτές υποβάλλονται τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά στη Νομαρχιακή Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών όπου θα έχει έδρα το παράρτημα, προκειμένου να χορηγηθεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ΣΕΚΑΜ.

5. Για κάθε μεταβολή στην άδεια ίδρυσης ή λειτουργίας ΣΕΚΑΜ ενημερώνεται από τις Νομαρχιακές Υπηρεσίες Μεταφορών και Επικοινωνιών η αρμόδια Διεύθυνση της Περιφέρειας...».

6) «Άρθρο 6. Οργάνωση και διεξαγωγή των εξετάσεων

«1. Οι εξετάσεις για την απόκτηση πιστοποιητικού επαγγελματικής Επάρκειας οδικού μεταφορέα επιβατών ή εμπορευμάτων διενεργούνται από τις Περιφέρειες της χώρας. Οι αρμόδιες Διευθύνσεις των Περιφερειών της χώρας προγραμματίζουν και διενεργούν εξετάσεις, στις οποίες έχουν δικαίωμα συμμετοχής οι σπουδαστές όλων των νομίμως λειτουργουσών ΣΕΚΑΜ της χώρας, εφόσον έχουν παρακολουθήσει τα μαθήματα που απαιτούνται και

περιλαμβάνονται στις καταστάσεις των οικείων Σχολών, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στην παρούσα...»

III.- ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ.

Κατά την ομόφωνη γνώμη της Ολομελείας, από τις ανωτέρω διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, συνάγονται, κατ' αρχάς, τα ακόλουθα:

1) Επί των επαγγελματικών σωματείων εφαρμογή έχουν οι ειδικές και αναγκαστικού δικαίου διατάξεις του ν. 1712/1987 και συμπληρωματικά, για μη ρυθμιζόμενα, από αυτές, θέματα, οι διατάξεις του Α.Κ. (Ε.Α. ΣΤΕ 531/2005, 909/2009, Εφ. Θεσ/νίκης 211/2006). Όπως δε, ειδικότερα, ορίζεται στις ανωτέρω διατάξεις του ν. 1712/1987 που διέπει την οργάνωση και λειτουργία των επαγγελματικών σωματείων και ιδιαίτερα στην παρ. 3 του άρθρου 1 του ιδίου νόμου, οι επαγγελματικές οργανώσεις δεν ασκούν κερδοσκοπική δραστηριότητα, οι δε πόροι τους είναι αποκλειστικώς: α) τα δικαιώματα εγγραφής και οι υποχρεωτικές συνδρομές των μελών, β) τα εισοδήματα από την περιουσία της επαγγελματικής οργάνωσης, γ) τα έσοδα από δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες και από διάφορες εκδηλώσεις και εορτές, καθώς και οι προαιρετικές εισφορές των μελών.

2) Οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα για τα σωματεία (ΑΚ 78 επ.) εφαρμόζονται σε κάθε μορφή σωματείου, ενόσω δεν προβλέπονται διαφορετικές ρυθμίσεις για τα σωματεία ειδικού σκοπού, όπως είναι οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, οι επαγγελματικές οργανώσεις, τα φιλανθρωπικά σωματεία κ.λ.π. Ειδικότερα, κατ' άρθρο 78 ΑΚ το σωματείο είναι ένωση, τουλάχιστον 20 προσώπων, που επιδιώκει σκοπό μη κερδοσκοπικό. Ο σκοπός του σωματείου δεν επιτρέπεται να αποβλέπει κατά κύριο λόγο στην επίτευξη κέρδους για το ίδιο ή τα μέλη του. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι απαγορεύεται η επιδίωξη, με τις δραστηριότητες του σωματείου, κάθε οικονομικού αποτελέσματος, αρκεί αυτό να επιδιώκεται προκειμένου να εξευρεθούν οι αναγκαίοι πόροι για την εκπλήρωση του σκοπού του και την εξυπηρέτηση των σχετικών με το σκοπό αυτό συμφερόντων των μελών του (πρβλ ΔΕφαΘ 3622/2013, αδημ.). Γίνεται δεκτό, μάλιστα, ότι το σωματείο μπορεί να εκμεταλλεύεται την περιουσία του, ασκώντας οικονομικές ή ακόμη και

επιχειρηματικές δραστηριότητες, αρκεί αυτές να υποτάσσονται πλήρως στον κύριο καταστατικό του σκοπό και να στοχεύουν στη διασφάλιση πόρων για την επίτευξή του, δηλαδή να έχουν επιβοηθητικό χαρακτήρα και να μην εξελίσσονται σε αυτοσκοπό ή σε συστηματική άσκηση επιχείρησης που υπερβαίνει το μέτρο της συνηθισμένης διαχείρισης ενός νοικοκυριού ή μιας περιουσίας. (Απ. Γεωργιάδη, Συνοπτική Ερμηνεία Αστικού Κώδικα, άρθρο 78, όπου και παραπομπές σε ΜΠρ.Αθ. 1228/2003 ΔΕΕ 2003,541. ΠΠρ.Αθ. 566/1986 ΝοΒ 1987,399, Νικολόπουλος ΝοΒ 2001,379, Γεωργιάδης/Λιακόπουλος, Ελλ. Δνη 1992,516, Λαδάς Γεν. Αρχές Ι, παρ. 24 αρ. 12, Κρητικός αρ. 78 αρ.2, Σημαντήρας Γεν. Αρχές αρ. 490).

3) Για τη λήψη του πιστοποιητικού επαγγελματικής επάρκειας οδικού μεταφορέα, το οποίο αποτελεί απαραίτητο δικαιολογητικό για την άσκηση του συγκεκριμένου επαγγέλματος (βλ. ειδικότερα π.δ. 346/2001), προβλέπεται η προηγούμενη εκπαίδευση των υποψήφιων μεταφορέων σε ειδικές σχολές επαγγελματικής κατάρτισης μεταφορέων (Σ.Ε.Κ.Α.Μ.), που ιδρύονται και λειτουργούν υπό την εποπτεία και τον έλεγχο των οικείων ήδη Περιφερειών (ν. 3852/2010), ως ιδιωτικές επιχειρήσεις και επί τη βάσει συγκεκριμένων όρων και προϋποθέσεων, καθόσον αφορά στην υλικοτεχνική υποδομή τους αλλά και τα προσόντα διδασκόντων και διδασκομένων σ' αυτές, μετά από την οποία (εκπαίδευση) οι εκπαιδευθέντες υποβάλλονται σε εξετάσεις ενώπιον των αρμοδίων διευθύνσεων των ίδιων Περιφερειών για την απόκτηση του πιστοποιητικού επαγγελματικής επάρκειας οδικού μεταφορέα εμπορευμάτων ή επιβατών. Με την υπ' αριθ. υπ' αριθμ. Β/31367/2483/25-5-2007 απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών παρασχέθηκε δυνατότητα ίδρυσης και λειτουργίας τέτοιων επιχειρήσεων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή σε οργανισμούς του δημοσίου τομέα με αντικείμενο και την επαγγελματική κατάρτιση, αλλά και σε Ομοσπονδίες ιδιοκτητών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης λεωφορείων ή φορτηγών, που πληρούν τις προϋποθέσεις της ίδιας απόφασης.

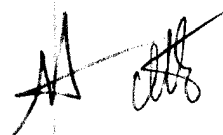
V.- Περαιτέρω, όμως, κατά την ενώπιον της Ολομελείας διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών επί της ερμηνείας των προπαρατεθεισών

διατάξεων, σε σχέση με το διδόμενο πραγματικό, διατυπώθηκαν τελικά οι ακόλουθες γνώμες :

A. Η πρώτη γνώμη, την οποία υποστήριξαν οι Μιχαήλ Απέσσος, Πρόεδρος του ΝΣΚ, Αλέξανδρος Καραγιάννης, Βασιλική Δούσκα, Αντιπρόεδροι ΝΣΚ, Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Παναγιώτης Σπανός, Ευγενία Βελώνη, Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Δημήτριος Χανής, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Κωνσταντίνος Κηπουρός, Αλέξανδρος Ροϊλός, Αθηνά Αλεφάντη, Ελένη Πασαμιχάλη, Νομικοί Σύμβουλοι (ψήφοι δέκα τέσσερις – 14), δέχθηκε τα εξής: Η ίδρυση και λειτουργία Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (ΣΕΚΑΜ) από το Επαγγελματικό Σωματείο με την επωνυμία «Ομοσπονδία Φορτηγών Αυτοκινητιστών Ελλάδας Διεθνών Μεταφορών» (Ο.Φ.Α.Ε.), με σκοπό την παροχή εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης σε επαγγελματίες μεταφορείς και οδηγούς οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων κλπ, ενόψει και των όσων ανωτέρω έγιναν ομοφώνως δεκτά, είναι σύμφωνη με τον μη κερδοσκοπικό σκοπό του Σωματείου αυτού, ο οποίος δεν αίρεται εκ μόνου του γεγονότος ότι η εκπαίδευση παρέχεται σε μη μέλη επ' αμοιβή. Ο κερδοσκοπικός ή μη χαρακτήρας του Σωματείου αποτελεί ζήτημα πραγματικό, συναρτάται με την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που προβλέπονται στο καταστατικό του ή επεκτείνονται πέραν αυτών (πρβλ ΔΕΦΑΘ 1265/2008, αδημ.), με το ύψος των εσόδων από τη λειτουργία των Σχολών και τη σχέση (ανάλογη ή δυσανάλογη) προς την οποία τελούν με τα έξοδα για τις λειτουργικές ανάγκες των Σχολών, με τη διάθεση των εσόδων του για την εκπλήρωση των σκοπών του ή/και για άλλους σκοπούς κλπ (πρβλ ΔΕΦΑΘ 1067/2010, αδημ.) και μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο έρευνας τόσον από τις αρμόδιες για την εποπτεία των σχολών αυτών αρχές, όσον και από άλλες κατά λόγον αρμοδιότητας (π.χ. φορολογικές).

B. Η δεύτερη γνώμη, την οποία υποστήριξαν οι Ανδρέας Χαρλαύτης, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ, Νικόλαος Μουδάτσος, Ανδρέας Γραμματικός, Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης, Στυλιανή Χαριτάκη, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Αγγελική Καστανά, Νομικοί Σύμβουλοι (ψήφοι επτά –7), δέχθηκε τα εξής: Η ίδρυση και λειτουργία Σχολών Επαγγελματικής

Κατάρτισης Μεταφορέων (ΣΕΚΑΜ) από το Επαγγελματικό Σωματείο με την επωνυμία «Ομοσπονδία Φορτηγών Αυτοκινητιστών Ελλάδας Διεθνών Μεταφορών» (Ο.Φ.Α.Ε.) είναι καθόλα σύμφωνη με τους σκοπούς του. Τούτο δε διότι από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 78 έως και 84 ΑΚ συνάγεται ότι η δικαστική απόφαση για την εγγραφή σωματείου στο οικείο βιβλίο ή για τροποποίηση καταστατικού σωματείου, η οποία λαμβάνεται μετά από έλεγχο της συνδρομής των νομίμων προϋποθέσεων, στις οποίες περιλαμβάνεται και η διαπίστωση του μη κερδοσκοπικού σκοπού του σωματείου, παράγει δεσμευτικότητα και ισχύει έναντι όλων. Ο κερδοσκοπικός ή μη σκοπός του σωματείου μπορεί να διακριθεί από το εάν το σωματείο επιδιώκει ή όχι επίτευξη εμπορικού κέρδους. Το γεγονός ότι από την, κατά τη λειτουργία και τους όρους του καταστατικού, ανάπτυξη δραστηριότητας ενός σωματείου, προς επίτευξη των σκοπών του, προκύπτουν έσοδα, δεν αναιρεί τον μη κερδοσκοπικό σκοπό του σωματείου, εφόσον ο προορισμός των σχετικών εσόδων αποσκοπεί στην κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του ή/και στην περαιτέρω ανάπτυξη της δραστηριότητάς του και την προώθηση του σκοπού του (ΝΟΜΟΣ περίληψη ΔΕΑ 3622/2013). Στην υπό κρίση περίπτωση, η συγκεκριμένη δευτεροβάθμια επαγγελματική οργάνωση, μέλη της οποίας είναι πρωτοβάθμια σωματεία, αποσκοπεί, με ρητές προβλέψεις στο με δικαστική απόφαση εγκριθέν καταστατικό της, και στην παροχή εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης των αυτοκινητιστών διεθνών μεταφορών, ειδικότερα δε στη λειτουργία σχετικών σχολών για επαγγελματίες μεταφορείς και οδηγούς οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων κλπ. Λαμβάνοντας υπόψη και σύμφωνα με τα διδάγματα της κοινής πείρας την υψηλή αξία των προορισμένων για διεθνείς μεταφορές οχημάτων, αλλά και των μεταφερόμενων φορτίων, καθώς και τους εγγενείς κινδύνους που περιέχει η διεθνής οδική μεταφορά (ατυχήματα, κλοπές κλπ), η εκ μέρους της συγκεκριμένης Ομοσπονδίας παροχή εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης σε φυσικά πρόσωπα, την ικανότητα των οποίων για τη προσήκουσα και ασφαλή εκτέλεση μιας τέτοιας μεταφοράς τελικώς θα πιστοποιήσει η κρατική αρχή, προφανώς εξυπηρετεί τα συμφέροντα των επαγγελματιών αυτοκινητιστών, ως προς τη διασφάλιση των περιουσιακών

τους στοιχείων και την ορθή εκτέλεση των συμβάσεων μεταφοράς. Εν όψει των ανωτέρω, στο υπό κρίση ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι το δικαστικά αναγνωρισθέν ως μη κερδοσκοπικό σωματείο του ερωτήματος δικαιούται, κατά το καταστατικό του και το νόμο, στην ίδρυση και λειτουργία σχολής εκπαίδευσης οδηγών έναντι αμοιβής, χωρίς να αίρεται εκ του λόγου αυτού ο μη κερδοσκοπικός του σκοπός και ανεξάρτητα από το εάν από το παρεχόμενο εκπαιδευτικό έργο προκύπτει θετικό οικονομικό αποτέλεσμα, πέραν της αντιστάθμισης των σχετικών λειτουργικών δαπανών του.

VI.- Κατόπιν των προεκτεθέντων στο τιθέμενο ερώτημα αρμόζει, **κατά πλειοψηφία**, η απάντηση ότι, η ίδρυση και λειτουργία Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (ΣΕΚΑΜ) από το Επαγγελματικό Σωματείο με την επωνυμία «Ομοσπονδία Φορτηγών Αυτοκινητιστών Ελλάδας Διεθνών Μεταφορών» (Ο.Φ.Α.Ε.), με σκοπό την παροχή εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης σε επαγγελματίες μεταφορείς και οδηγούς οχημάτων μεταφοράς επικίνδυνων εμπορευμάτων κλπ, είναι σύμφωνη με τον μη κερδοσκοπικό σκοπό του Σωματείου αυτού, ο οποίος δεν αίρεται εκ μόνου του γεγονότος ότι η εκπαίδευση παρέχεται σε μη μέλη επ' αμοιβή. Ο κερδοσκοπικός ή μη χαρακτήρας του Σωματείου αποτελεί ζήτημα πραγματικό, συναρτάται με την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που προβλέπονται στο καταστατικό του ή επεκτείνονται πέραν αυτών, με το ύψος των εσόδων από τη λειτουργία των Σχολών και τη σχέση (ανάλογη ή δυσανάλογη) προς την οποία τελούν με τα έξοδα για τις λειτουργικές ανάγκες των Σχολών, με τη διάθεση των εσόδων του για την εκπλήρωση των σκοπών του ή/και για άλλους σκοπούς κλπ και μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο έρευνας τόσο από τις αρμόδιες για την εποπτεία των σχολών αυτών αρχές, όσο και από άλλες κατά λόγον αρμοδιότητας (π.χ. φορολογικές).

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 8-7-2015

Ο Πρόεδρος

Μιχαήλ Απέσσος

Πρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Μαρία Σταμέλου

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.